

<i>Tittel:</i> Kartlegging av amfibier ved Ljanselva	<i>Rapport nr.:</i> 28/01
<i>Forfatter:</i> Kjell Sandaas kjell.sandaas@hve.oslo.kommune.no	<i>Dato:</i> Juni 2001
<i>Stikkord:</i> Amfibier, Ljanselva, grønnstruktur, Oslo	<i>Godkjent:</i>
<i>Oppdragsgiver:</i> Friluftsetaten, Oslo kommune	
<i>Sammendrag:</i> Rapporten beskriver funn av amfibier ved Ljanselva i Oslos byggesone i juni 2001. Ingen amfibier ble funnet innen undersøkelsesområdet, men i noen dammer like utenfor. Buttsnutet frosk <i>Rana temporaria</i> og rompetroll er registret i området tidligere i år.	

**Registrering av amfibier ved  
Ljanselva 2001  
Rapport 28/2001.**

*Journalnr:* 01/2104  
*Arkivnr:* 266.1



Sråsugge



Småstankelbein



Hundeigle



Møkkflue



Vårflue



Steinflue



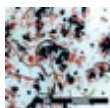
Steinflue



Sandbekkedøgnflue



Bekkedøgnflue



Fåbørstemark

## Innledning

Bystyret i Oslo har vedtatt at Ljanselvdaalen skal bevares som naturområde. Et prosjekt er startet opp som bl.a. skal kartlegge naturfaglige verdier i området. Friluftsetaten (FRI) er ansvarlig etat i kommunen. FRI har gitt Helsevernetaten (HVE) i oppdrag å undersøke status for amfibier i planområdet. Denne rapporten er resultatet av arbeidet.

Åshild Pedersen, friluftsetaten, takkes for hyggelig samarbeid og opplysninger om funn av frisk og rompetroll i år.

## Områdebeskrivelse

Område strekker seg fra Skraperudtjern 120 mo.h. til Fiskevollen nede ved fjorden, en strekning på ca 6-7 km i luftlinje. Undersøkelsen er utført av Kjell Sandaas, og ble gjennomført 15.06.2001 i tidsrommet 10.30 – 16.00. Observasjonsforholdene var gode med klart, varmt vær og moderat vind. Ljanselva hadde lav vannføring. Vassdraget er regulert og varig vernet ihht Verneplan I (Stortingsvedtak 1973).

## Metode og materiale

Ljanselva ble undersøkt på langs ved å vandre nedstrøms fra Skraperudtjern til Fiskevollen. I hovedsak ble elveløpet fulgt fra turveier og stier med hyppige avstikkere ned til bredden og ut i terrenget der det var naturlig å gjøre dette. Hensikten var å lokalisere fuktige områder der gytemuligheter for amfibeiene kunne finnes i form av dammer og bekkedrag, samt for å kunne fange og artsbestemme eventuelle amfibier som oppholdt seg i området.

I tillegg ble 2 kjente dammer like utenfor planområdet besøkt for å se på muligheter for spredning og rekolonisering.

## Resultater

Området ble delt inn i strekninger som begynner øverst i vassdraget ved Skraperudtjern 120 mo.h. og følger elva nedover mot fjorden. Delstrekningene og omtalte forhold er vist på kartvedleggene.

### Delstrekning 1: Skraperudtjern – Skullerudkrysset (E6)

1.1. Fukteng med mindre ”dammer” som kan ha funksjon som gyteområde for frosk rett øst for elva ved Skullerudstua.

1.2. området der bekk sydfra, langs Vinterveien (Bakkeløkka), løper sammen med Ljanselva og rensedammen for E6-anlegget dannes flere små ”dammer” i et større flommarksområdet på begge sider av veien. Rensedammen kan utvikle seg til å bli interessant for amfibier som også kan komme inn fra dammen på Bakkeløkka gård. Strandsnipe hekket i området.

1.3. Dammen inne på Bakkeløkka gård er ikke undersøkt tidligere. Folk på gården (SVEIN SOLBERG PERS. MEDD.) opplyste at det har vært ”godt med liten salamander *Triturus vulgaris* i dammen” fra han kom i 1993. Det er også mye frosk og eggklaser i dammen om våren. Verken frosk eller rompetroll ble observert, men et individ av liten salamander ble sett i

dammen ved besøket. Det var satt ut 4 "akvariefisk" i dammen året før. To var fremdeles i live og ble sett i dammen. De var nå av relativt stor størrelse (0,5 – 1 kg). Dette er høyst sannsynlig årsaken til at salamandere nå var sjeldne å se i dammen.

### **Delstrekning 2: Skullerudkrysset (E6) - Leirskallen**

2.1. Liten dam på innsiden av gangveien, parallelt med Leirskallen, der gang/sykkelveien krysser nord-syd.

2.2. Flere flommarksområder langs elva.

2.3. Dammer utenfor området som kan ha/få funksjon som rekrutteringsområde, er Postdammen og Munkerud skole. Begge er beskrevet tidligere av STRAND (1994) og SANDAAS (1996) som fant buttsnutefrosk, spissnutefrosk og liten salamander i dammen.

### **Delstrekning 3: Leirskallbråten - Ljabru**

3.1. Partier med flommarksområder langs elva. Buttsnutefrosk observert i 2001 (ÅSHILD PEDERSEN PERS. MEDD.).

3.2. Flommarksområde der bekk fra syd møter Ljanselva ved Engersbråten. Her ble rumpetroll funnet 20.06.01 av ÅSHILD PEDERSEN (pers. medd.) i mindre vannansamlinger som trolig tørker ut etter hvert.

3.3. Flommarksområde i Gjersrudbekken like før den møter Ljanselva ved Munkerudsaga (barnehage). I avsnørt del av bekken ble det 20.06.01 funnet en del rompetroll her av ÅSHILD PEDERSEN (pers. medd.). Mulighet for permanent vannspeil her.

### **Delstrekning 4: Ljabru - Hallagerjordet**

4.1. Enkelte flekker med flommarksområder langs elva.

4.2. Dam på Øvre Ljan like syd og utenfor planområdet. I Øvre Ljans dammen ble et individ av liten salamander fanget med håv. Individet var en hann i gytedrakt. Videre ble en del rumpetroll observert. I dammen er det registrert buttsnutefrosk, spissnutefrosk og liten salamander (STRAND 1994, SANDAAS 1996).

## **Diskusjon**

Tiden som sto til rådighet var for kort til at elva og omlandet kunne undersøkes grundig. Undersøkelsen har likevel fått med seg de vesentlige trekk ved landskapet og mulighetene for at amfibier skal ha fast bestand i området.

Amfibier ble ikke funnet innen planområdet i dette arbeidet. Amfibi finnes innen området. Et stort individ av frosk (sannsynligvis buttsnutefrosk *Rana temporaria*) og rumpetroll ble funnet i området tidligere i år (ÅSHILD PEDERSEN PERS. MEDD.). En kartlegging langs Akerselva (SANDAAS 2001) ga et liknende resultat.

Generelt bør flommarksområder kartlegges som potensielle ynglebiotoper, spesielt for buttsnutefrosk (SANDAAS 2001). En del større slike områder er avmerket i kartvedleggene.

Ytterligere informasjon om slike områder vil fremkomme i den påbegynte botaniske kartleggingen av området.

Et par større flommarksområder og dammer ble registrert, men verken rumpetroll eller voksne individer ble registrert ved tråkk langs breddene og rundt om inne i flommarksområdene.

To dammer beliggende like utenfor planområdet avgrensning ble besøk med tanke på spredning og eventuell rekolonisering. Dammene ligger på gårdene Bakkeløkka og Øvre Ljan. Den første er ikke undersøkt tidligere, mens den andre er beskrevet av STRAND (1994) og SANDAAS (1996). I Øvre Ljans dammen ble et individ av liten salamander *Triturus vulgaris* fanget. Individet var en hann i gytedrakt. Videre ble en del rumpetroll observert. Dammen på Bakkeløkka gård er ikke undersøkt tidligere. Folk på gården (SVEIN SOLBERG PERS. MEDD.) opplyste at det har vært godt med liten salamander i dammen fra han kom i 1993. Det er også mye frosk og eggklaser om våren. Et individ av liten salamander ble sett i dammen ved besøket.

To andre dammer; Postdammen og dam på Munkerud skole, ble ikke besøkt, men disse kan også ha betydning på linje med dammene som ble undersøkt. Postdammen er beskrevet tidligere av STRAND (1994) og SANDAAS (1996).

Område er ikke velegnet for typisk damlevende arter som stor og liten salamander og spissnutet frosk. Buttsnutefrosk finnes i området, og den har potensielle gyteplasser i flommarksområder og enkelte mindre dammer. Liten salamander og spissnutet frosk antas å kunne forekomme sporadisk eller i begrenset utstrekning inne området.

Øvrige arter registret var strandsnipe som hekker ved Skullerudkrysset, dvergspett (antagelig hekking), vintererler (2 eller 3 individer) og rådyr. Ørret ble observert i de fleste partier av elva.

## Litteratur

SANDAAS, K. 2001. Kartlegging av amfibier i Akerselva. Helsevernetaten, Oslo kommune. Rapport nr. 26/01.

SANDAAS, K. 1996. Amfibier i Oslos byggesone. Status, utbredelse og forvaltning. ISBN 82-91332-08-8.

STRAND, L.Å. 1994. Utbredelse og akvatisk habitat hos amfibier i Oslo by. Hovedoppgave i ferskvannøkologi, Universitetet i Trondheim 58 sider.